

Ash salamander ohnivák

Miroslav KAZDA

©2011

Setkání

o jsem byl ještě malým, docela malým klukem. Tenkrát mi ještě chyběla slova a mnohé z toho pozoruhodného, co se tenkrát stalo, jsem nedokázal ani pojmenovat. Přiznám se, že jsem to ani nepotřeboval. Dokonce si dnes myslím, že veškerá slova by byla tak nějak navíc.

Ten den, jako obvykle, jsem se vydal s ovečkami na pastvu. Po nedlouhé cestě jsme stanuli na horské louce. Sedl jsem si do příjemného stínu a mlčky pozoroval ovečky. Jedna ovečka, dvě ovečky, tři oveč... No toto? Z ničeho nic to na jejím horním konci louky lehounce hvízdlo, trošinku písklo, pak to prsklo a objevil se malý divoký vír, který pomalu postupoval k nám. V mžiku jsem se probral. Měl jsem strach, aby ovečkám neublížil, ale vírek, potvůrka, se jim lehce vyhnul velkými oblouky a zamířil rovnou ke mně. Nezdálo se, že by chtěl někomu nějak ublížit. Ještě chvíli trvalo, než se zastavil. Pak jsem ho spatřil i já.

Skoro jsem vykřikl: „Kdo jsi? Skřítek?“

„Bytostníček,“ odpověděl mi ohnivý mužíček s jasnými očima a zatočil se ještě jednou v kole.

„Škoda. Myslel jsem, že jsi skřítek“ řekl jsem zklamaně a zvědavě jsem si prohlížel jeho tetelící se tělíčko s trochu delší hlavou, než je tomu zvykem třeba u lidí. Srst mu nahrazovaly nespočetné červenožluté ohnivé plaménky. Neurčité končetiny planuly docela klidně, ale dokázal bych si dost dobře představit, že by uměly zapálit cokoliv. Kdyby byl chtěl.

„Možná, že skřítek jsem, možná že nejsem. Lidé nám tak říkají.“

„Mají bytostníčci jména?“ zajímalo mě.

„Ash,“ představil se. „Ash. Salamandr ohnivák“ dodal a vesele si při tom pšouknul.

„Takové jméno jsem jaktěživ neslyšel,“ přiznal jsem.

„Jdu pozdě! Pozdě až, až,“ oznámil mi a já nebyl o nic moudřejší.

„Dobrá. Budu ti vyprávět,“ řekl a drobounká hubička se mu bez pobízení rozjela.

„Jednou jsem potkal kováře. Koval železo.“

„Šla mu práce od ruky?“ zeptal jsem se a hned se mi vybavily skoby, podkovy a háky.

„Vůbec ne,“ oznámil mi smutně. „Tloukl palicí do studeného kovu a k ničemu to nevedlo.“

„Proč jsi mu nějak nepomohl?“ zajímal jsem se, neboť jsem o možnostech salamandrů již něco věděl.

„Dal jsem mu oheň. První co udělal - ukoval nůž. Pak dýku, kopí a meč... Za dalších sto let jsem potkal lovce. Dávno už nelovil zvěř, aby se nasytil. Zabíjel lidi...“

„To už ale přece lovec nebyl?“ odporoval jsem.

„Ne, nebyl. Byl to voják! Hrál jsem ho na strážní vartě. Za dalších tisíc let jsem se pak jiného vojáka zeptal, proč zabíjí jiné lidi. U zvířat stejného druhu jsem se s tím setkal málokdy. Generál mi to nařídil, odpověděl mi.“

„Ten generál, to byl ale zlý člověk, že?“ přemýšlel jsem nahlas.

„Ne, nebyl. Potkal jsem jednoho takového generála za tři tisíce let. Svítil jsem mu při dlouhých večerech světlem. Měl dvě děti, takové, jako jsi ty. Moc je miloval. Byl by pro ně udělal všechno na světě. Zeptal jsem se ho, proč nechá zabíjet jiné vojáky jiných armád. Pro štěstí a slávu svého národa a našich potomků, řekl mi tenkrát ten vysoce postavený voják. Je to zvláštní žít mezi lidmi. Čím víc mrtvých, tím jsou jiní šťastnější.“

Přemítal jsem, kolik to asi je těch tři tisíce let. Tenkrát jsem byl ještě tak malý, že jsem ani do školy nechodil. Tři tisíce bylo pro mne stejně tolik jako mých devět oveček. Tušil jsem však, že je to asi hodně a žádný z lidí tak dlouho nežije.

„Potkal jsi ještě někoho horšího, než byl generál?“ zeptal jsem se mého nového kamaráda.

„Ano. Později. Mnohem později. Potkal jsem vědce.“

„Vědce? Co dělá vědec?“ zajímalo mě.

„Sedí za stolem,“ odpověděl mi Asch.

„A co špatného je na tom sedět za stolem? Vždyť ani nemává mečem, ani nestřílí?“ Byl jsem trošičku zmaten.

„Máš pravdu. Opravdu není vojákem a přece...“ rozpálil se Ash, div že pod nim nechytila tráva. „Sedí za stolem a vymýšlí vzorce.“

„Vzorce? Jaké vzorce?“ užasl jsem.

„Třeba vzorce umělé hmoty! Musel jsem mu rozpalovat plamen v jeho laboratorním kahanu. Podle vědce se ta látka vyrobí a trvá i stovky let, než si s ní příroda poradí. Čím déle vydrží, tím lépe. Jiní vědci zase vypočítali, že kdyby se snažení těch prvních vědců podařilo, pokryje se celá Země do výšky tří metrů umělou hmotu.“

„To by ale zahynul na Zemi všechn život!“ užasl jsem.

„Vidíš, říkal jsem ti, že vědci jsou horší než generálové. Dokáží i mnohem horší věci,“ dokončil Ash smutnou myšlenku.

„Proč jsou takoví? Oni nemají děti?“

„I mají. Mnozí ano. Jsou takoví, protože používají jen předního mozku. Tam mají uložený rozum a jsou na něj řádně pyšní. Dokonce o sobě tvrdí, že jsou nejchytřejšími na světě.“

„A nejsou? Dokáží zničit i život na celé Zemi.“

Ash chvíli přemýšlel, jak mi dát ten nejlepší příklad. Pak pokračoval: „Ve stvoření jste tu, vy lidé, každý sám za sebe. Pro nikoho jiného.“

Jednou jsem potkal tuláka, co nemá ani vlastní střechu nad hlavou. Uprostřed noci se hřál u ohně, hlavu měl podloženu starou dekou a koukal do nebe. Té jasné bezměsíčné noci svítily snad všechny hvězdy, které si jen můžeš představit. Ten člověk mohl být klidně básníkem. Jen slova mu chyběla. Neměl však zapotřebí ani slov, ani vzorců, ani čísel. Neměl zapotřebí cokoli v přírodě zdokonalovat, či vylepšovat. Neměl potřebu kvůli svému štěstí závidět, nebo zabíjet jiného člověka. Nepotřeboval se ani chlubit svým štěstím nikomu jinému. On šťastný byl.“

„Potkal jsi ve světě ještě někoho?“ zeptal jsem se.

„Ano. Potkal jsem politika!“

„Politika?“

„Ano. Potřeboval si zapálit dýmku. Pomohl jsem mu.“

„Komu pomáhá on?“ zajímalo mne.

„Politik vymýšlí zákony pro kováře, vojáky, generály a vědce,“ řekl Ash a byl z toho docela smutný.

„Tulákům on nepomáhá?“

„Ne, tulákům nepomáhá. Tulákům politik nerozumí. A čemu lidé nerozumí, toho se bojí.“

...konec ukázky z knihy Ash salamander ohnivák.